

ТЕМА 1

Європейська кредитно- трансферна система – ECTS

План

1. Глосарій (термінологія) Болонського процесу
2. Типи моделей кредитних систем
3. Аналіз поняття «кредит» у ECTS
4. Врахування кредиту на етапі проектування освітніх програм
5. Досвід України та інших країн щодо створення власної системи «залікових одиниць»

5.1. Глосарій

(термінологія)
Болонського
процесу

Визначення:

ECTS – European Community Course Credit Transfer System (Європейська система трансферу оцінок)

кредитна система, яка пропонує спосіб вимірювання та порівняння навчальних досягнень студентів і переведення їх з одного навчального закладу до іншого

Заліковий кредит:

**одиниця виміру
навчального
навантаження,
необхідного для
засвоєння змістових
модулів або блоку
змістових модулів**

Модуль:

**задокументована завершена
частина освітньо-
професійної програми
(навчальної дисципліни,
практики, державної
атестації), що реалізується
відповідними формами
навчального процесу**

Змістовий модуль:

**система навчальних
елементів, що поєднана
за ознакою відповідності
певному навчальному об'
єктові (розділу
навчальної дисципліни)**

Елементи ECTS

Інформаційний пакет :

- загальна інформація про університет
- назва напрямів, спеціальностей
- спеціалізацій спеціальностей
- анотації (змістові модулі) із зазначенням обов'язкових та вибіркових курсів
- методики і технології викладання
- залікові кредити
- форми та умови проведення контрольних заходів
- система оцінювання якості освіти

Договір про навчання

**між студентом і вищим
навчальним закладом (напрям,
освітньо-кваліфікаційний
рівень, порядок і джерела
фінансування, порядок
розрахунків)**

Академічна довідка оцінювання знань:

**засвідчує досягнення
студента в системі
кредитів і за шкалою
успішності на
індивідуальному рівні та
за системою ECTS**

Індивідуальний навчальний план студента :

**складається на основі змістових
модулів (блоків змістових
модулів навчальних
дисциплін), що сформовані на
основі структурно-логічної
схеми підготовки фахівців**

Нормативний термін навчання :

**термін, що
визначається на
підставі галузевих
стандартів вищої
освіти**

Нормативні змістові модулі:

необхідні для виконання
вимог нормативної частини
освітньо-кваліфікаційної
характеристики

Вибіркові змістові модулі забезпечують:

- підготовку для виконання вимог варіативної частини освітньо-кваліфікаційної характеристики
- відповідність обсягу підготовки, передбаченому нормативним терміном навчання
- підготовку за спеціалізацією певної спеціальності
- академічну мобільність
- поглиблену підготовку за напрямками, визначеними характером майбутньої діяльності

5.2. Типи

моделей кредитних систем

Орієнтовані головним чином на зарахування кредитів з метою забезпечення академічної мобільності:

ECTS (European Credit Transfer System
– європейська система заліку кредитів)

UCTS (UMAP Credit Transfer Scheme –
система заліку кредитів університетів
азіатсько-тихоокеанського регіону)

Орієнтовані головним чином на нагромадження кредитів:

USCS (United States Credit System – кредитна система, використовувана у США)

CATS (Credit Accumulation and Transfer System – кредитна система у Великобританії)

Кредитно-залікові системи

як правило, вважають кредит одиницею оцінки працезатрат на засвоєння освітньої програми чи її частини

Кредитно- накопичувальні системи

**визначають кредит як
одиницю оцінки результатів
засвоєння освітніх програм –
знань, умінь і навичок**

5.3. Аналіз

ПОНЯТТЯ «кредит» у ECTS

Кредити ECTS

- Є числовим еквівалентом оцінки (від 1 до 60), призначеної для розділів курсу, щоб охарактеризувати навчальне навантаження студента, що вимагається для їх завершення

В ECTS навчальне навантаження

- на один навчальний рік становить 60 кредитів
- тобто один кредит відповідає 25–30 год. роботи студента, включаючи аудиторну, позааудиторну роботу та консультації
- Якщо навчальний рік триває 36 тижнів
- а тиждень становить 40 год.
- то на один кредит припадатиме 24 год.

Шкала оцінювання ECTS

- A – «відмінно»
- B – «дуже добре»
- C – «добре»
- D – «задовільно»
- E – «достатньо»
- FX – «незадовільно» – слід попрацювати для отримання заліку
- F – «незадовільно» – необхідний повторний курс

Система оцінювання якості освіти студента є стандартизованою та формалізованою

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу (як приклад)
A	відмінно	90–100
B	дуже добре	85–89
C	добре	75–84
D	задовільно	66–74
E	достатньо	56–65
FX	незадовільно з можливістю повторного складання	35–55
F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1–34

Основні недоліки ECTS

- неузгодженість навчальних планів і програм
- слабка кореляція між національними освітніми системами
- різні вимоги до освітніх стандартів та їх оцінювання

Два підходи до кредитного процесу:

- 1) час, необхідний для складання кредиту
- 2) рівень компетентності для зарахування кредиту

Один кредит у системі вищої освіти США

- становить 15 год. аудиторного часу протягом семестру
- навчальний рік складається з двох повних 15-тижневих семестрів – весняного та осіннього
- 7-тижневої літньої сесії

Студент у США протягом семестру

- вивчає 5 навчальних дисциплін, на кожну з яких здебільшого виділяється три у тижні аудиторно-астрономічні години
- хоча є навчальні предмети з 2–4 аудиторними годинами в тиждень
- Вони називаються кредитними годинами, або кредитами
- Мінімальна кількість кредитів, які має отримати студент денної форми навчання у США протягом семестру, становить 12 кредитів

Елементи системи ECTS

- інформація (про навчальні програми та досягнення студентів)
- взаємна згода (між освітнім закладом та студентом)
- оцінювання (обсяг роботи, що виконується студентом)

Для присвоєння ступеня бакалавра студент США

- повинен отримати в середньому 124 кредити, тобто граничний термін навчання – 4 роки
- Щоб одержати ступінь магістра, потрібно за 1-2 роки засвоїти ще 30 кредитів

У ECTS на один кредит припадає

- **25–30 годин повного навчального навантаження студента (аудиторне навчання плюс самостійна робота)**
- **кількість кредитів узгоджується з річним навчальним навантаженням (60 кредитів),**
- **а не з тижнями як в американській системі**

У семестрі у системі ECTS вивчаються

- навчальні дисципліни з відповідною кількістю виділених кредитів, які не залежать від кількості навчальних тижнів у семестрі:
- основи мікроекономіки – 7,5 кредитів
- мовна спеціалізація – 7,5 кредитів
- основи макроекономіки – 7,5 кредитів
- •основи економіки підприємств – 7,5 кредитів

співвідношення аудиторного і самостійного навчання

- рівень навчально-методичного забезпечення, комп'ютеризація навчального закладу
- складність навчальних дисциплін
- психологічна готовність студентів до щоденної самостійної навчальної праці
- система державних соціально-економічних мотивів до здобуття освіти високої якості

Основна мета впровадження навчальної системи ECTS:

створення європейського
простору вищої освіти як засобу
підвищення мобільності та
працевлаштованості студентів

5.4. Врахування кредиту

**на етапі
проектування
освітніх програм**

На етапі проектування освітньої програми

- доцільно оцінити
планований
стовідсотковий
результат її засвоєння
100 кредитами

Вимоги до Освітнього стандарту університету, пов'язані з:

- особливостями університетських наукових шкіл
- традиціями підготовки фахівців
- станом промисловості і ринку інтелектуальної праці регіону
- критеріями їх національної і міжнародної професійної акредитації
- запитами професійних організацій до рівня підготовки фахівців даної галузі

Освітня програма має складатися

- з N семестрових модулів (курсів, дисциплін)
- і оцінюватися K кредитами, де K може бути довільним (як правило, тризначним) числом, наприклад 100,
- що буде означати 100-процентний результат за їх повного засвоєння

Планований результат засвоєння освітньої програми

- $P = Z + U$
- складається із суми
- знань Z
- і умінь U ,
- де сума знань і сума умінь є стандартом засвоєння освітньої програми

Процес формування освітньої програми модулів

- здійснюється, виходячи із
- запланованих до засвоєння знань і умінь
- із присвоєнням певної кількості кредитів окремим модулям

Кожен модуль повинен мати

- робочу програму, структуровану за метою і завданнями,
- а також результатами,
- що досягаються незалежно від технології і форми навчання (очної, заочної тощо)

У робочій програмі

- **Обов'язкові матеріали для поточного і підсумкового контролю якості засвоєння програми**
- **а також критерії оцінки якості, єдині для усіх форм навчання**

РІВНІ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ

- ознайомлення
- відтворення
- уміння
- творчість

Види діяльності

- Репродуктивна
- Реконструктивна
- Перетворююча
- Продуктивна

Знання на рівні ознайомлення

- перевіряються запитаннями, відповіді на які свідчать про готовність до репродуктивної діяльності в умовах повної визначеності

Знання на рівні відтворення

- перевіряються завданнями, виконання яких свідчить про готовність до реконструктивної діяльності в умовах ризику невизначеності

Знання на рівні умінь

- перевіряються завданнями, рішення яких свідчить про готовність до перетворюючої діяльності в умовах часткової невизначеності

Знання на рівні творчості

- перевіряються постановкою проблем, вирішення яких свідчить про готовність до продуктивної діяльності в умовах повної невизначеності

5.5. Досвід Росії

щодо створення
власної системи
«залікових
одиниць»

Одна залікова одиниця

- відповідає 36 академічним годинами загальної трудомісткості тривалістю 45 хвилин (або 27 астрономічним годинам)

Максимальний обсяг навчального навантаження

- **в тиждень становить 54 академічних години, тобто півтори залікових одиниці**

Один тиждень практики

- має вираження в 1,5 залікових одиницях

Один семестровий іспит

- має вираження в 1 заліковій одиниці (3 дні підготовки та 1 день на іспит)

Трудомісткість підсумкової атестації

- розраховується з урахуванням кількості відведених на неї тижнів:
1 тиждень є тотожним 1,5 заліковим одиницям

Висновок

- Освіта України потребує докорінних змін з метою:
- підвищення конкурентоспроможності
- мобільності студентів, викладачів,
- здатності випускників до працевлаштування в умовах глобального ринку праці
- заходи, визначені у Болонській декларації – засіб її досягнення

Побажання

- Шановні студенти!
- Будьте сподвижниками цих змін у вищій школі
- А значить – справжніми патріотами України!